

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และเสนอแนะ ผลปรากฏดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โรงเรียนต้นแบบ 3 โรงเรียนที่มีผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สมศ. รอบที่ 2 ด้านมาตรฐานผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก และได้รับ รางวัลการบริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ระดับประเทศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2553 ได้แก่ 1) โรงเรียนนาคุณ ประชาสรรค์ อำเภอนาคุณ จังหวัดมหาสารคาม 2) โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ และ 3) โรงเรียนสัตยาไส อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี พบว่า การจัด โครงสร้างการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยนักเรียน โรงเรียนต้นแบบ ได้มีการดำเนินงานโดยบรรจุไว้ในงานบริหารทั่วไป ซึ่งมีผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้า คณะครูผู้รับผิดชอบโครงการ ครูเวร ครูประจำชั้นเป็นผู้รับผิดชอบตามลำดับขั้นตอน ซึ่งแต่ละฝ่ายจะมีหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยนักเรียนตั้งแต่ ครูเวรประจำวันแนะนำหน้าเสาธงเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับการเป็นนักเรียนที่ดี ตลอดจนครูประจำชั้นและครูผู้รับผิดชอบโครงการ เชื่อม โยงถึงผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ให้มีความครอบคลุมแนวทางการดำเนินงาน โดยคณะครูและนักเรียนร่วมกันจัด สภาพแวดล้อมให้โรงเรียนร่มรื่น สะอาด สวยงาม มีป้ายคำขวัญ คติพจน์ ป้ายข้อความ

กำหนดแนวปฏิบัติตามกฎ ระเบียบเพื่อให้นักเรียนเกิดความสำนึกในการปฏิบัติ มีส่วนร่วม
 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมวางแผนสร้างระเบียบวินัยในโรงเรียนให้ชัดเจน ประชุมชี้แจง
 ประสานงานให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการหาแนวทางการแก้ปัญหาาร่วมกัน การกำหนด
 กิจกรรมแต่ละโครงการเป็นไปตามกระบวนการ มีการกำหนดระยะเวลา รายละเอียดของ
 กิจกรรมแต่ละโครงการเพื่อมุ่งเน้นการส่งเสริมนักเรียนได้แสดงออกตามศักยภาพให้ทุกคน
 เป็นคนดี มีคุณธรรม มีคุณค่าเท่าเทียมกับผู้อื่น ทำให้นักเรียนทุกคนที่มุ่งมั่นในการประพฤติ
 ปฏิบัติในทางที่ดีงามอยู่เสมอ และส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่สร้างสรรค์
 โดยงานที่มอบหมายมีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน เพื่อพัฒนา
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียน โดยครูได้ใช้กิจกรรมที่หลากหลาย
 เข้ามาช่วยเหลือในการสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนา เช่น การมอบหมายงานให้นักเรียน การใช้
 สื่อ นวัตกรรม การใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น การวัดผลประเมินผล การให้
 ความรู้ความเข้าใจ ซึ่งครูทุกคนกำหนดกิจกรรมร่วมกัน เช่น การประชุมครู การอบรม
 สัมมนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่จูงใจผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ใฝ่เรียน
 กิจกรรมที่นำมาปฏิบัติเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ

- 1) การอบรมหน้าเสาธงตอนเช้าก่อนเข้าเรียน ดำเนินการโดยครูเวรประจำวัน อบรม
 สอดแทรกทุกเช้า เกี่ยวกับการประพฤติตนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยด้านการตรงต่อเวลา
 ด้านการแต่งกาย และวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย 2) การอบรมในชั่วโมงโฮมรูม ดำเนินการ
 โดยครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้การอบรมเกี่ยวกับวินัยด้านการตรงต่อเวลา
 ด้านการแต่งกาย และวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย ประโยชน์และคุณค่าของการมีวินัย
 เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และ 3) การอบรมสอดแทรกในรายวิชาสังคมศึกษา
 ศาสนาและวัฒนธรรม ดำเนินการโดยครูผู้สอนประจำวิชา สอนสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับ
 การประพฤติตนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และวินัยต่อ
 หน้าที่ที่ครูมอบหมาย ประโยชน์และคุณค่าของการมีวินัย เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิต
 ประจำวัน ซึ่งผลสำเร็จในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการมีวินัยของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนต้นแบบ ทำให้นักเรียนมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา
 ดียิ่งขึ้น เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนตามกำหนดเวลา ส่งงานตามที่ครูกำหนด
 นักเรียนมีวินัยด้านการแต่งกายดียิ่งขึ้น คือรู้จักรักษาความสะอาดของเครื่องแต่งกายให้สะอาด
 แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนและแต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ นักเรียนมีวินัยต่อ
 หน้าที่ที่ครูมอบหมายดียิ่งขึ้น คือนักเรียนมีการวางแผนการดำเนินกิจกรรม มีการแบ่งหน้าที่

ความรับผิดชอบ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ ซึ่งส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนต้นแบบเป็นอย่างยิ่ง

จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดแนวปฏิบัติในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ เพื่อให้สามารถนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ไปพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นกำลังของชาติ เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย มีความรู้ มีคุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก และศึกษาแนวปฏิบัติในการพัฒนาผู้เรียนที่มีผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สมศ. รอบที่ 2 ด้านมาตรฐานผู้เรียน ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ประชุมหารือเพื่อวิเคราะห์แนวทางและความจำเป็นเร่งด่วนที่มีผลกระทบต่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก โดยรวม จึงได้สร้างแนวทางเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียน โดยกำหนดกิจกรรมที่จะพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียน ตามพฤติกรรมบ่งชี้ความมีวินัยของนักเรียน จำนวน 3 ตัวชี้วัด 50 กิจกรรมพัฒนา ซึ่งกิจกรรมทั้ง 50 กิจกรรมดังกล่าวดังกล่าว ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดโครงการกำกับกิจกรรม 10 โครงการ เพื่อเป็นกลยุทธ์และสอดคล้องยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านความมีวินัยของนักเรียนที่เหมาะสมในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ที่ต้องการให้นักเรียนมีวินัยในตนเอง สามารถนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ไปพัฒนาความสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ให้เป็นคนมีความรู้ มีคุณธรรม ความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลกที่มีคุณภาพ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

จากผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัย
 ของนักเรียน ผู้วิจัย รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูประจำชั้น
 มัธยมศึกษาตอนปลายและกลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน ได้ร่วมกันพัฒนาโครงการทั้ง
 10 โครงการ ตามยุทธศาสตร์หลักทั้ง 3 พฤศจิกายนบ่งชี้ 50 กิจกรรมการพัฒนา เพื่อให้
 เกิดผลเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติในการพัฒนาที่จะสนองยุทธศาสตร์ในการ
 พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการตรงต่อ
 เวลา ด้านการแต่งกาย และความมีวินัยในหน้าที่ที่ครูมอบหมาย ให้ครอบคลุมพฤติกรรมบ่งชี้
 ทุกกิจกรรม โดยคณะครูกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการพัฒนานักเรียนตั้งแต่วันที่ 17 พฤษภาคม
 พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 พบว่า นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นคนมี
 วินัยด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และความมีวินัยในหน้าที่ที่ครูมอบหมาย หลังการ
 พัฒนาได้ดียิ่งขึ้น โดยนักเรียนมาถึงโรงเรียนไม่เคยสาย เข้าแถวเคารพธงชาติทุกวัน
 เข้าห้องเรียนตรงเวลาตามตารางเรียน ส่งงานที่ครูมอบหมายทันตามกำหนดเวลาทุกครั้ง
 เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนไม่เคยขาด นอกจากไม่สบายจะมีจดหมายลาป่วยมายื่นภายหลัง
 ไว้ทรงผมและแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนตามวันที่โรงเรียนกำหนดในตาราง
 ทุกวัน รักษาความสะอาดของร่างกาย เล็บมือ และเล็บเท้าอย่างสม่ำเสมอ แสดงความเคารพ
 ต่อครู ผู้ปกครองโดยการไหว้ ยอมรับข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นกับตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็น
 ของผู้อื่น รู้จักขอโทษเมื่อกระทำผิด ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ปรับปรุงงานให้ดี
 ขึ้นอยู่เสมอ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ ทำงานที่ครูมอบหมายอย่าง
 ต่อเนื่องจนเสร็จ กล้าสอบถามครูและเพื่อนเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน ขยันศึกษาบทเรียนที่จะเรียน
 มาล่วงหน้า ทบทวนบทเรียนหลังการเรียนทุกวัน ทำการบ้านเสร็จก่อนที่จะเล่นหรือทำธุระอื่น
 ไม่ลอกการบ้านเพื่อน แก่ใจงานที่ครูมอบหมายตามข้อเสนอแนะงานถูกต้อง เข้าห้องสมุด
 ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเมื่อมีเวลาว่าง นำเนื้อหาบทเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
 ช่วยงานครูด้วยความเต็มใจไม่หลีกเลี่ยง รู้จักวางแผนการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนด
 โดยแบ่งหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติตาม
 ข้อตกลงในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับเพื่อนเสมอ ไม่ส่งเสียงดังขณะร่วมกิจกรรมต่างๆ หรือ
 ในห้องประชุม ร่วมกิจกรรมพิธีเกี่ยวกับพระราชวงศ์ ทำความสะอาดห้องเรียนตามข้อตกลง
 ปิดไฟ/พัดลม/เครื่องปรับอากาศเมื่อเลิกใช้งานทุกครั้ง ทิ้งขยะลงในที่รองรับขยะและร่วมกันทำ
 ความสะอาดบริเวณโรงเรียน เข้าแถวรับประทานอาหารกลางวันตามลำดับก่อน-หลัง

ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพทุกวัน เมื่อเก็บของได้นำไปแจ้งครูเพื่อประกาศหาเจ้าของ รู้จักชื่นชม
ในผลงานของตนเอง ผลการดำเนินกิจกรรมเป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง

จากการสังเกตของครูประจำชั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียน
มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียน
ก่อนการดำเนินการพัฒนา โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 2.26 จากคะแนนเต็ม 4.00 คิดเป็นร้อยละ
56.50 และมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัย
หลังการดำเนินการพัฒนา โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 3.77 จากคะแนนเต็ม 4.00 คิดเป็นร้อยละ
94.25 ซึ่งมีผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนาเฉลี่ย 1.51 คิดเป็นร้อยละ
37.75 ผลจากการพัฒนาบ่งชี้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ในด้านความมีวินัยหลังการดำเนินการพัฒนาเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 37.75
นั่นแสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัย ก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการประเมินของครูประจำชั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีต่อพฤติกรรม
การปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียน ก่อนการ
ดำเนินการพัฒนา โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 2.92 คิดเป็นร้อยละ 58.40 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน
พบว่า ด้านการตรงต่อเวลา มีคะแนนเฉลี่ย 3.21 คิดเป็นร้อยละ 54.20 ด้านการแต่งกาย
มีคะแนนเฉลี่ย 2.93 คิดเป็นร้อยละ 58.60 และด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย
มีคะแนนเฉลี่ย 2.61 คิดเป็นร้อยละ 52.20 และมีการปฏิบัติหลังการพัฒนาโดยรวม มีคะแนน
เฉลี่ย 4.42 คิดเป็นร้อยละ 88.40 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการตรงต่อเวลา
มีคะแนนเฉลี่ย 4.49 คิดเป็นร้อยละ 89.80 ด้านการแต่งกาย มีคะแนนเฉลี่ย 4.47 คิดเป็น
ร้อยละ 89.40 และด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย มีคะแนนเฉลี่ย 4.31 คิดเป็น
ร้อยละ 86.20 ซึ่งพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ในด้านความมีวินัยเพิ่มขึ้นหลังการพัฒนาโดยรวม ร้อยละ 30.20 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน
พบว่า ด้านการตรงต่อเวลาเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.60 ด้านการแต่งกายเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.80 และ
ด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.00 ผลการประเมินเปรียบเทียบ
ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของ
นักเรียนทั้ง 3 ด้าน ก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หลังการพัฒนานักเรียนมีพฤติกรรมเป็นคนมีคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยดีมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26 โดยใช้ขบวนการตามหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research : AR) 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล โดยใช้กลยุทธ์การประชุมแบบมีส่วนร่วม การกำหนดโครงการกำกับ นิเทศ ติดตามผล และการเสริมแรง เพื่อเป็นยุทธศาสตร์หลักในการกำหนดกิจกรรมให้ครอบคลุมทุกกิจกรรมการพัฒนา เพื่อส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเป็นคนมีวินัย และเกิดการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงพฤติกรรมตนเองให้เป็นคนมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย ซึ่งผลการดำเนินการพัฒนากิจกรรมโครงการบรรดุดามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยนักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นคนมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย หลังจากได้รับการพัฒนากิจกรรมโครงการดีขึ้นกว่าก่อนการดำเนินงานการพัฒนาโครงการ สอดคล้องกับ ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2537 : 45) ได้กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการวิจัยอย่างมีระบบเกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการสะท้อนผลของข้อมูลที่ได้อย่างพิถีพิถะเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ปรับปรุงการปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่พอใจของผู้วิจัย ซึ่งก็คือการใช้วงจร 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การลงมือกระทำจริง การสังเกต และการสะท้อนการปฏิบัติ ดำเนินการต่อเนื่องไปจนนำไปสู่การปรับแผนเข้าสู่วงจรใหม่ จนกว่าจะได้ข้อสรุปที่แก้ไขปัญหาได้จริง เพื่อพัฒนาสภาพการของสิ่งที่ได้ศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับคาร์ลคลิกแมน (Carl Glickman. 1995 : 14) ได้กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นจากการร่วมกันปฏิบัติของผู้ร่วมงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ เพื่อปรับปรุงเรื่องที่ทำกรวิจัยให้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญล้อม ทองอาบ (2553 : 102-103) พบว่าการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน ด้านการตรงต่อเวลา โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศแบบมีส่วนร่วม การเยี่ยมบ้านนักเรียนเชิงสร้างสรรค์ การให้คำปรึกษา และกิจกรรมคู่สัญญา ส่งผลให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาทั้ง 10 คน มีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการตรงต่อเวลาได้ตามกรอบการศึกษาค้นคว้า และนักเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 41 คน สามารถพัฒนาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการมาโรงเรียนตรงเวลาและการเข้าเรียนตรงเวลาดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิษารัตน์ จงปีตนา (2551 : 103-104) พบว่า หลังจากดำเนินการพัฒนานักเรียนมีพฤติกรรมผิดวินัยการแต่งกาย ด้านการสวม

เครื่องแบบนักเรียน ลดลงทุกเดือน จากเดิม 9 คน ลดลงเหลือ 2 คน นักเรียนมีพฤติกรรม ผิดวินัยการแต่งกาย ด้านการสวมเครื่องประดับลดลงทุกเดือน จากเดิม 9 คน ลดลงเหลือ 1 คน นักเรียนมีพฤติกรรม ผิดวินัยการแต่งกายด้านทรงผมลดลงทุกเดือน จากเดิม 10 คน ลดลงเหลือ 1 คน นักเรียนมีพฤติกรรมด้านการใช้เครื่องสำอางลดลงทุกเดือน จากเดิม 7 คนลดลงเหลือ 1 คน จำนวนนักเรียนที่มีการประพฤติผิดวินัย ด้านการแต่งกาย จากเดิม 35 คน ของนักเรียนทั้งหมดเหลือเพียง 5 คน และจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรม การแต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียนจำนวน 201 คน บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบการแต่งกาย และประพฤติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย ของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระศักดิ์ สุภาพ (2552 : 93-94) พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ กลยุทธ์การประชุมระดมความคิดของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบในการเรียน การสอน กิจกรรมโฮมรูม การนิเทศแบบกัลยาณมิตร กิจกรรมคลินิกปรับพฤติกรรมตอนเช้า ก่อนเข้าแถว กิจกรรมทำดีเพื่อแม่ตอบแทนแผ่นดิน ทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย มีการพัฒนา การดำเนินการเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนในด้านการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลา และด้านความรับผิดชอบต่องานที่ครูมอบหมายหรืองานที่ครูสั่ง เป็นที่น่าพอใจอย่างยิ่ง กลุ่มเป้าหมายที่ต้องปรับปรุงมีการพัฒนาในระดับดีขึ้นทุกคน

จากการใช้กลยุทธ์การประชุมแบบมีส่วนร่วม การกำหนดโครงการ กำกับ นิเทศ ติดตามผล และการเสริมแรง เพื่อเป็นยุทธศาสตร์ในการกำหนดกิจกรรมให้ครอบคลุม ทุกกิจกรรมการพัฒนาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26 เพื่อส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนมีความตรงต่อเวลา แต่งกาย ถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา และความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย ให้มีผล การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้นนั้นสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา หลังการดำเนินการพัฒนากิจกรรมโครงการ นักเรียนเข้าเรียนตรงตามตารางเรียน ส่งงานที่ครูมอบหมายตามกำหนดเวลา เข้าแถวเคารพ ชงชาติทันทุกวัน ร่วมกิจกรรมของโรงเรียนตามกำหนดเวลา เข้าห้องเรียนตรงเวลา ทำเวร ตามที่ได้รับมอบหมาย มาถึงโรงเรียนไม่เคยสาย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยุทธศิลป์ ผาอำนาจ (2550 : 67-38) พบว่า นักเรียนรู้จักควบคุมตนเองและดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

เป็นคนดี มีคุณภาพต้องการให้ครูเปลี่ยนแปลงตามการสอน และเป็นแบบอย่างที่ดี ควบคุมกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนให้มากขึ้น และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กในเรื่องการพูด การตรงต่อเวลา และการรักษาความสะอาด

2. ความมีวินัยด้านการแต่งกาย หลังการดำเนินการพัฒนากิจกรรมโครงการ นักเรียนตัดผมถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน เครื่องแต่งกายนักเรียนแต่งกายถูกต้องตามวันที่ทางโรงเรียนกำหนดในตารางเรียน แต่งกายเหมาะสมถูกต้องสมบูรณ์ในวันดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย เครื่องแต่งกายของตนเอง รักษาความสะอาดของเล็บมือ เล็บเท้าและผม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วรุศม์ เจริญศักดิ์ (2550 : 110-111) หลังการดำเนินงานการพัฒนา นักเรียนมีวินัยด้านการแต่งกายสะอาดดีขึ้น ให้ความสำคัญและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการแต่งกายสะอาด สวมชุดนักเรียนสะอาดดูแล้วเรียบร้อย สวมถุงเท้ารองเท้าและตัดผม สระผมให้สะอาด เล็บสะอาดขึ้น แต่งกายถูกต้อง

3. ด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย หลังการดำเนินการพัฒนากิจกรรมโครงการ นักเรียนกล้ายอมรับข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นกับตนเอง รู้จักปรับปรุงงานให้ดีขึ้น อยู่เสมอ รู้จักชื่นชมในผลงานของตนเอง ปิดไฟ/พัดลม/เครื่องปรับอากาศเมื่อเลิกใช้งานทุกครั้ง ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนหรือกฎระเบียบของสังคม นำเนื้อหาบทเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ศึกษาบทเรียนที่จะเรียนมาล่วงหน้า เข้าห้องสมุดทำงานที่ครูมอบหมาย มีการวางแผนการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนด รู้จักแบ่งหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ ร่วมกัน รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ พุดคุยสอบถามครูและเพื่อนเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ร่วมงานที่เกี่ยวกับพระราชวงศ์ทุกครั้ง ไม่ได้ตอบเมื่อเพื่อนทำให้โกรธ ทำงานที่ครูมอบหมายอย่างต่อเนื่อง จนเสร็จ แก้ไขงานที่ครูมอบหมายตามข้อเสนอแนะจนงานถูกต้อง ไม่ส่งเสียงดัง ขณะร่วมกิจกรรมต่างๆ ช่วยงานครูด้วยความเต็มใจไม่หลีกเลี่ยง ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพทุกวัน ทบทวนบทเรียนหลังการเรียนทุกวัน ทิ้งขยะลงในที่รองรับขยะ ทำการบ้านเสร็จก่อนที่จะเล่นหรือทำธุระอื่น เข้าแถวรับประทานอาหารเช้าเป็นประจำ ยอมรับความผิดที่เกิดจากตนเอง ทำความสะอาดห้องเรียนตามข้อตกลง ไม่ลอกการบ้านเพื่อน แสดงความเคารพต่อครู ผู้ปกครองโดยการไหว้ และเมื่อเก็บของได้นำไปแจ้งครูเพื่อประกาศหาเจ้าของ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมพงษ์ ฤทธิธรรม (2550 : 89-90) พบว่า หลังการพัฒนา นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองเกาะโก มาโรงเรียนตรงเวลา ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย รู้จักช่วยกันรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณ โรงเรียนในเขตที่รับผิดชอบ

มากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากกิจกรรมประกวดเป็นกิจกรรมเสริมแรงนักเรียน ทำให้นักเรียน
ต้องการได้รับการยกย่อง ชมเชยและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียน

1.1 ในการดำเนินงานการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนด้านการตรงต่อเวลา ด้านการ
แต่งกาย และความวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย ควรใช้กลยุทธ์แบบบริหารมีส่วนร่วมเพราะ
เป็นกลยุทธ์ที่มีหลายกิจกรรมที่ช่วยแก้ปัญหาพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนได้เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน
และบุคลากรทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการวางแผน กำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน

1.2 ควรมีการกำกับติดตาม นิเทศ ตลอดจนการประเมินผล การจัดกิจกรรม
แต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่องจะได้ผลดียิ่งขึ้น

1.3 ควรมีการประชุม อบรม สัมมนา ปฐมนิเทศ ปัจฉิมนิเทศครูในโรงเรียน
เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบต่างๆ ของโรงเรียน ตลอดจนผลสะท้อนจาก
การที่ได้ปฏิบัติงานที่ผ่านมา

1.4 ควรมอบหมายให้ครูที่ประจำชั้นเยี่ยมบ้านนักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่ยังไม่พัฒนา
วิสัยในตนเองเพื่อจะทราบข้อมูลเบื้องต้น และร่วมกับผู้ปกครองนักเรียนในการแก้ปัญหา
แบบยั่งยืนอย่างน้อยเดือนละครั้ง

1.5 ควรให้การติดตามดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด และต้องดูแลเอาใจใส่
อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

1.6 การขาดวินัยในตัวนักเรียน แต่ละปัญหา แต่ละด้านมีสาเหตุ และปัจจัย
ที่หลากหลาย ซับซ้อน ดังนั้น จึงจำเป็นที่ต้องเข้าใจ และศึกษาสาเหตุที่แท้จริง จึงจะทำให้
สามารถแก้ปัญหาได้ถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบหรือวิธีการในการใช้กลยุทธ์ต่างๆ ที่จะนำมาใช้
ในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน โดยร่วมมือกับทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.2 ควรศึกษาในด้านลึกของสาเหตุของพฤติกรรมแต่ละด้านควบคู่กับการศึกษา
เจตคติของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY